

Nr 8

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda hemställan om anslag till Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition (IX ht p. 154, s. 340—341) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen dels att till Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m. för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor, dels medgiva att under nämnda budgetår sådan garanti må beviljas intill ett sammanlagt belopp av 80 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 377 av herr *Karlsson, Gustaf, m. fl.*, och II: 320 av herr *Staxäng m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att ersättning till fiskare enligt kungörelsen den 22 maj 1953 (nr 242; ändr. 1955: 158) angående statsgaranti för försöksfiske skall utgå i sådan omfattning, att fiskarna därigenom stimuleras till ett utvidgat försöksfiske.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna torde utskottet få hänvisa till dessa.

Over motionerna har yttranden inhämtats från statskontoret, fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök och Sveriges fiskares riksförbund.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök har i sin anslagsframställning hemställt, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp av 40 000 kronor samt att under samma budgetår statlig garanti må beviljas intill ett oförändrat sammanlagt belopp av 80 000 kronor.

Statskontoret har i sitt den 13 februari 1956 dagtecknade yttrande förordat, att motionerna icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd. Såsom stöd härför har statskontoret anfört i huvudsak följande.

I enlighet med föreskrifterna i kungörelsen 1953: 242 (ändr. 1955: 158) må såsom stöd till fiskare, vilken avser att fiska på sådana avlägsna fiskevatten, vara fiske tidigare icke alls eller endast i ringa utsträckning bedrivits av svenskar, statsgaranti lämnas, avseende ersättning intill visst belopp för förlust på försöksfiske i bestämt farvatten under viss tid. Förlust på försöksfiske skall härvid anses föreligga, i den mån inkomsten av försäld fisk, som fångats under försöksfisket, understiger ett belopp, motsvarande 120 procent av de löpande omkostnaderna för fisket. Av förarbetena till kungörelsen (se prop. 1953: 154) kan utläsas, att med löpande omkostnader avses de egentliga driftkostnaderna, till vilka ansetts höra utgifter för drivmedel, proviant, lådor, tunnor, is, salt, kostnader för att föra i land och försälja fångsten m. m., men däremot icke de kostnader, som belöper på

anskaffning och underhåll av båt och redskap. Utgifter för sådana reparationer av fartyg, vilka nödvändiggöres av skador uppkomna under fisket eller vid färd till eller från fiskefältet, har dock inräknats i driftkostnaderna under förutsättning, att kostnaderna för dessa reparationer icke helt eller delvis täckes av försäkring och att desamma varit nödvändiga för att fisket skulle kunna bedrivas och fångsten avsättas på mest fördelaktiga sätt. Garantien avses för övrigt över huvud ej skola omfatta ersättning för sådana förluster, som kan tänkas bli täckta genom försäkring.

Ärenden rörande här avsedd statsgaranti avgöres av fiskeristyrelsen.

Under innevarande budgetår må enligt k. brev den 22 april 1955 statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten m. m. beviljas intill ett sammanlagt belopp av 80 000 kronor. För att täcka de förluster, som kan uppkomma på grund av lämnade garantier, har i riksstaten för budgetåret 1955/56 upptagits ett förslagsanslag å 40 000 kronor. Enligt inhämtade uppgifter skulle hittills under budgetåret statsgaranti ha lämnats för 30 000 kronor, medan anslaget däremot är helt outnyttjat.

I nu förevarande motioner hemställles, att riksdagen måtte besluta, att ersättning till fiskare för försöksfiske på avlägsna fiskevatten skall utgå i sådan omfattning åt fiskarna, att de därigenom stimuleras till ett utvidgat försöksfiske. Preciserat förslag till åtgärder framlägges emellertid icke. Motionärerna uttalar helt allmänt, att man icke kan påräkna försöksfiske i rimlig omfattning med mindre än att de risktagande fiskarna tillförsäkras såväl garanti för driftkostnader och eventuella redskapsförluster som en skälig arbetsinkomst. De nuvarande bestämmelserna på området anses icke tillfyllest.

Här berörda frågor har tidigare uppmärksamrats. Sålunda inkom fiskeristyrelsen på våren 1955 till Kungl. Maj:t med framställning om att kungörelsen om statsgaranti för försöksfiske måtte ändras så, att lämnad garanti även komme att innefatta ersättning för förlust av fiskredskap intill visst begränsat belopp. Över denna framställning avgav statskontoret yttrande den 20 april 1955. Ämbetsverket erinrade därvid bl. a. om det av 1948 års riksdag fattade beslutet om anordnande av en fiskredskapsförsäkring genom ömsesidiga försäkringsbolag. Denna försäkringsform hade dock såsom ämbetsverket påpekade icke vunnit avsedd anslutning. I avvaktan på resultatet av igångsat utredning med uppgift att verkställa översyn av den nuvarande ordningen på området (1954 års utredning angående översyn av fiskredskapsförsäkringen) ansåg statskontoret, att prövning av frågan om täckande av i nyssnämnda framställning åsyftade fiskredskapsförluster borde anstå. Genom beslut den 27 januari 1956 har Kungl. Maj:t funnit fiskeristyrelsens framställning icke föranleda annan Kungl. Maj:ts åtgärd än att Kungl. Maj:t förordnat, att handlingarna i ärendet skall överlämnas till förenämnda utredning. Enligt vad som framgår av årets riksdagsberättelse, s. 208, beräknas utredningens arbete fortgå under år 1956.

Behovet av ytterligare åtgärder i motionernas syfte och lämpligaste utformningen av eventuell utökad bidragsgivning torde ej kunna fastställas utan noggrann undersökning.

I avbidan på resultatet av förenämnda utredning och av närmare undersökning med avseende å bidragsgivningens fortsatta lämpliga omfattning och utformning i övrigt, bör enligt statskontorets mening motionerna icke föranleda någon riksdagens åtgärd.

I yttrande, dagtecknat den 23 februari 1956, har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* erinrat, att den i motionerna berörda frågan är föremål för utredning, samt därvid anfört bl. a. följande.

I skrivelse till fiskeristyrelsen från dels enskilda fiskare, dels Svenska västkustfiskarnas centralförbund har hemställts, att åtgärder måtte vidtagas för sådan ändring av ifrågavarande kungörelse att vid beräkning av ett fiskelags omkostnader viss hänsyn också borde få tagas till förlust av eller skada å vid försöksfisket använda fiskredskap. Av förarbetena till ifrågavarande kungörelse syntes nämligen framgå, att omkostnader av detta slag icke kunde räknas till de löpande omkostnader, som omnämnes i kungörelsen. Den 24 mars 1955 underställde styrelsen nyss anförda önskemål Kungl. Maj:ts prövning. Kungl. Maj:t har den 27 januari 1956 beslutat, att denna styrelsens framställning icke skulle föranleda annan Kungl. Maj:ts åtgärd än att Kungl. Maj:t förordnade att handlingarna i ärendet skulle överlämnas till 1954 års utredning angående översyn av fiskredskapsförsäkringen för att tagas i övervägande vid fullgörandet av utredningens uppdrag.

Sveriges fiskares riksförbund har i sitt yttrande, dagtecknat den 17 februari 1956, tillstyrkt motionerna. Förbundet har därvid anført i huvudsak följande.

I yttrande den 22 januari 1953 över ett av fiskeristyrelsen avlämnat förslag till åtgärder för åstadkommande av ett utökat försöksfiske på avlägsna fiskevatten framhöll förbundet önskvärdheten av att någon form av statsgaranti skulle kunna utgå för att stimulera fiskarna till undersökning av möjligheterna till mera givande fiske, helst på sådana vatten, som ännu icke eller endast i ringa utsträckning dittills utnyttjats. Framställningen godkändes, och i kungörelsen den 22 maj 1953 meddelades villkoren för dylik statsgaranti.

Såsom framhålles i motionerna har erfarenheterna emellertid visat, att fiskarna icke i någon högre grad stimulerats till att utrusta fiskeexpeditioner för sådant försöksfiske, vilket torde sammanhänga med villkoren för erhållande av ifrågavarande statsgaranti. Flera fiskare, som varit intresserade, har icke ansett sig i stånd att fullfölja sina avsikter på grund av de stora risker som föreligger för förlust av fiskredskap. Redan under vanliga förhållanden finnes alltid risk, att trålar och annan släpande bottenredskap kan förstöras eller helt förloras genom vrak, stenar eller andra ojämnheter på havsbotten. Då fiske skall företagas på helt nya och okända fiskefält ökas denna risk i hög grad, och detta har medverkat till att fiskarna blivit tveksamma och att de påtänka expeditionerna icke kommit till stånd. Värdefullt skulle därför vara, om även riskerna för förlust av fiskredskap skulle kunna täckas av statsgarantien.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, innebärande att anslagsanvisningen och garantiramen för ändamålet för nästa budgetår bestämmes till oförändrade belopp av 40 000 respektive 80 000 kronor, biträdes av utskottet.

I motionerna I: 377 och II: 320 har yrkats, att ersättning till fiskare för försöksfiske på avlägsna fiskevatten skall utgå i sådan utsträckning, att fiskarna därigenom stimuleras till att utvidga dylikt fiske. Såsom motive-ring härför har i motionerna anförts, att försöksfiske i rimlig omfattning icke kan räknas med mindre de risktagande fiskarna tillförsäkras såväl garanti för driftkostnader och eventuella redskapsförluster som en skälig arbetsinkomst. Med nuvarande bestämmelser på området kan enligt motionärerna dessa krav icke tillgodoses.

Såsom framgår av de i ärendet avgivna remissyttrandena från statskontoret och fiskeristyrelsen överväges den i motionerna berörda frågan av 1954 års utredning angående översyn av fiskredskapsförsäkringen. I avbidan på resultatet av utredningen bör enligt utskottets mening motionerna icke föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning,

a) till *Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor;

b) medgiva, att under budgetåret 1956/57 statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m. må beviljas intill ett sammanlagt belopp av 80 000 kronor;

II. att motionerna I: 377 och II: 320 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 mars 1956

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

Från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Lage Svedberg, Bertil Andersson*, Sundberg, Bror Nilsson, Johan Persson*, Kristiansson, Uno Olofsson* och Ebbe Ohlsson; samt

från andra kammaren: herrar Jacobson i Vilhelmina, Jonsson i Strömsund, Pettersson i Dahl, Sköld, Ahlsten, Agerberg*, Rimås, Arweson, Jönsson i Gärd's Köpinge och Johansson i Öckerö.

* Ej närvarande vid justeringen.